Ч. 248 Субота 4 (16) падолиста 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адмінїстрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
за цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

З Ради державної.

На засїданю комісиї буджетової вставлено до буджету 20.000 зр. на жертви підчас катастрофи в копальнях вугля в Брікс. Опісля раджено дальше над етатом міністерства справедливости. Над внесенем п. Лаґінїї в справі утвореня суду повітового в Істриї і вивішеня таблиць урядових в двох написах завелась остра дебата межи італїяньскими, а хорватскими послами. Остаточно ухвалено резолюцию пос. Пентака взиваючу правительство, щоби зарядило в справі написий на судах що потреба відповідно до місцевих відносин.

Пос. Лупул домагав ся заведеня фабрики тютюну на Буковинї. Міністер фінансів др. Білїньский відповів, що така фабрика може бути аж тогди заведена, коли фабрики галицкі не будуть покривати консумциї в Галичинї і на Буковинї.

На вчерашнім засїданю комісиї буджетової ухвалено титул: податки безпосередні. Міністер фінансів заявив, що правительство кладе вагу на як найскорше закінчене нарад комісиї для ревізиї катастру ґрунтового і в засадї годить ся на зменшене загальної суми податку ґрунтового. На случай закінченя реформи податкової припала би поодиноким краям значна участь в доході з податків. — Пос. Рутовский домагав ся реґуляциї рік і енерґічної акциї в тім напрямі против щорічних катастроф і спустошень елементарних. Бесїдник висказував відтак бажаня в справі товариств асекурацийних і домагав ся законного управильненя еміґрациї та аґентур еміґрацийних, а наконець використаня урядів консулярних для розумної еміґрациї і полїтики кольонїяльної. Наконець порушив ще справу Морского Ока. — Пос. Герольд жалував ся на то, що ческий намістник і урядники намістництва не знають докладно ческого язика і жадав, шоби сойм ческий радив бодай два місяцї що року. — Пос. Кайцль запитував, чи звістний рескрипт бувшого президента міністрів Кільмансеґґа до урядників в справі виборів не буде відкликаний і згадав також о справі вибору бурмістра у Відни та розвязаню ради громадскої і сказав, що факт сей стоїть в суперечности з основами конституциї.

Президент міністрів ґр. Баденї відповідаючи на всї питаня попередних бесїдників сказав, що до властий державних і автономічних, то треба щоби они спільно і згідно дїлали. Тої самої засади держав ся він і в Галичинї, а в своїм часї поставить він в сїм напрямі свої внесеня, треба однакож увзглядити всїлякі відносини в поодиноких краях коронних.

Що-до справи язикової в Чехії, то президент міністрів стоїть на тім становищи, що урядники можуть і мусять знати мову жителїв дотичного краю. Намістник Чехії не уживає ческої мови так часто, як би того можна бажати длятого, що має до неї якусь відразу, лиш зі взгляду на інтересованих послів. Що до речинця скликаня ческого сойму то зависить він від скорости робіт в Радї державній.

Дальше сказав президент міністрів, що правительство не єсть парляментарне, але конституцийне. Президент міністрів бере на себе одвічальність за непотверджене Люеґера і сказав свого часу, що він єсть одвічальним перед Монархом за причини, задля котрих не предложив вибору Люеґера до потверджена. За факт непотвердженя президент міністрів одвічальний перед парляментом, але не обовязаний подавати причин. Мимо того правительство подало ті причини. Що ще до причин, задля котрих розвязано раду громадску, то правительство не лиш має право, але й обовязок розвязати раду громадску, скоро набере переконаня, що она не сповняє своєї задачі.

Що-до т. зв. розпорядженя урядового, то президент міністрів сказав, що не знаходить в нїм нїчого такого, що обмежало би урядників у виконуваню їх прав конституцийних. Що-до зборів, то президент міністрів того переконаня, що не конче потреба, щоби на кождих зборах був комісар правительственний і там слухав бесїд, котрих урядник не повинен слухати.

Що до реґуляциї рік, то сказав президент міністрів, що она буде поступати в міру відносин буджетових.

Еміґрациї не можна законами управильнити лиш прихильним поступованем в сїй справі. Міністерство справ заграничних удїлило міністерству справ внутрішних цінних справоздань консулярних, з котрих виходить, що еміґрациї до Бразилиї задля тамошних відносин абсолютно не можна піддержувати. — Що-до примусової асекурациї правительство ще не заняло становища, а в справі заведень для убезпеченя на случай нещасливої пригоди збере ся з кінцем сего місяця анкета, котра зарадить, що буде потреба. Наконець що-до Морского Ока сказав президент міністрів, що правительство угорске увзглядните жаданя Галичини.

---

7)

До Сьватої Землї.

Після записок о. Якова Пріґля переповів і многими поясненями доповнив — К. Вербенко.)

(Дальше).

Пообідавши пустились ми в дальшу дорогу до Геброна. Ми їхали попри красні огороди, повні винограду, та цвитучих дерев помаранчевих, цитринових, оливних і фіґових, що своїм запахом наповняли цїлий воздух. О 2 год. з полудня станули ми в Гебронї.

Геброн називає ся нинї по арабски Ел-Халїл. Єсть то одно із найстарших міст в Палестинї і звало ся давнїйше Кірят-Арба. До Геброна прийшло було тих 12 глядатаїв, котрих Мойсей вислав був до краю Канаан, а коли опісля Ізраїлитяни заняли сей край, то Геброн припав племени Калеб. В Гебронї була через сїм лїт резиденция царя Давида, доки він аж не побідив Савла. Коли пізнїйше син его Абсалон збунтував ся против него казав ся проголосити ся королем в Гебронї. Єсть то одно із чотирох сьвятих міст жидівских; перше з них Єрусалим, друге Геброн, трете Сафтет, а четверте Тиберія. В нинїшнім Гебронї жие около 10.000 фанатичних Магометан і 1000 жидів. Місто се єсть найважнїйше для того, що з ним лучить ся нинї згадка про праотців Авраама, Ісаака і Якова. Як вже попереду було сказано, мав Авраам жити в долинї Мамре або Мамбре, в тім місцї, де стоїть нинї ще один Авраамів дуб (теребінта), другий зломила буря ще в 1889 р; місце то в ріжних сторонах показувано ріжно, нинї показують его на північнім заходї, півтретя кільометра від Геброна. В самім же містї, там, де тепер єсть сьвята магометаньска мошея (Гарам), знаходять ся гроби згаданих трох праотців і їх жінок Сари, Ребеки і Леї. Мошея єсть обведена старим муром, але з яких часів він походить, годї знати. Кажуть, що на сїм місци стояла ще в 570 р. християньска церков, з котрої Турки зробили мошею.

До мошеї в Гебронї не вільно нїкому заходити, анї християнам анї жидам, хиба лиш одним Магометанам. Від 1862 р. однакож позваляють вже великим достойникам, або за оплатою великого бакшишу входити до мошеї, але не дальше як лиш на сїм ступенів, що ведуть до неї. Я вийшов на тих сїм ступенїв, бо заплатив добрий бакшіш, але коли хотїв увійти до середини, сказав до мене дервіш, що стояв коло дверий мошеї: „До сеї мошеї вільно лиш Семітам входити; християни не Семіти і длятого вам не вільно зайти. Жиди, що правда, Семіти, але їм не вільно також заходити подивити ся на гріб Авраамів, бо они розпяли на хрестї Іссу (т. е. Ісуса), котрого і ми, магометани, уважаємо за великого пророка“. Мимо того хотів я подивити ся на гроби патріярхів і обіцяв дервішови добрий бакшіш, коли мене впустить до мошеї. Він був би вже то радо зробив, але сказав: „Я би вас впустив, але мої одновірцї зараз би менї за то голову відрубали“. А я єму на то: Я не хочу, щоби вам через мене стало ся таке велиме нещастє, тому й не хочу входити до вашої мошеї.

Охрестність Геброна єсть дуже красна і урожайна. Коли єсть ся в Гебронї, то можна собі більше менше уявити, яка красна і урожайна мусїла колись бути обітувана земля! Коло Геброна росте дуже солодкий виноград, але з него роблять по найбільшій части розинки, котрі висилають за границю.

Оглянувши місто, зайшли ми до турецкої господи, де нам дали арабскої кави і дуже доброго геброньского вина. Відтак вже пізним вечером вернули ми назад Єрусалима.

Єріхон, Мертве море і Йордан.

Дня 17 цьвітня утворила ся з путників, що мешкали в австрийскім домі гостиняім, каравана і постановлено вибрати ся на прогульку до Єріхона над Мертве море і Йордан. Замовлено зараз потрібну скількість коний та приладжено харч на дорогу. Всеч. ректори дому гостинного Рішард Йох і др. Кісліґ підняли ся стати за проводирів каравани. Щоби нас в дорозї не обрабували Бедуїни, взяли ми ще з собою каваса (слуга полїцийний, полїциян) гостинного і одного бедуїньского шейха (на-

Допись.

З Стрийскої верховини.

(Порядки в селї Жупаню).

Думав би може хто з читателїв, що в таким селї як Жупане положенїм вже близько границї угорскої, сьвіт — як то кажуть — дошками забитий, але де там. В тім селї панує такий добробит, що вже незадовго много людий піде з відтам з торбами, за прошеним хлїбом, хотяй ту не одному могло би не зле поводити ся, бо є де як чоловікови бідному заробити, от н. пр. рубаючи дерево в лїсї скарбовім, так і богатшому, возячи то дерево до тартаку на Угорщину. Та правда много Жупанцїв хопило ся того хліба, та ще на більшу біду прийшли. Спитав би може неодин, длячого так там діє ся? Ого длятого, що Жупанцї заробивши який гріш, набивають ним арендарскі кишенї за горівку та инші напитки, щоби не дай Боже, котрий з арендарів не збіднїв, бо є їх аж три, то треба добре уважати, щоби котрому з них не було кривди, а всї тоті арендарі такі добрі і честні, заступають нераз не одному Жупанцеви і адвоката і сьвященика і отця і матір і прч. Перепросини межи погнївавшими ся людьми не відбудуть ся нїколи без них, бо арендарі гнївають ся, що они не малиби вже мати на стілько поваги у своїй громадї, щоби своїх людий не погодили, при чім розумієсь без пиятики не обійдесь, ба не один вже і цїлу добу пересидить, утїшений, що погодив ся та перепросив ся такой в корчмі в своїм селї. Відтак кажуть: Треба памятати на наших арендарів, та на їх побратимів, от ідуть вже сьвята Рідзвянї, треба-б їм красно заколядувати, бо прецїж і они люди, та ще й які важні в громадї, навіть в самій серединї села мешкають, ну тай Богу дякувати не зле ся мають. Однак того року на весні, хоть які тоті Жупанцї честні, то таки були трохи своїх арендарів засмутили, завязавши братство тверезости і поскладавши членьскі вкладки. Вписалось до сего братства около 100 осіб, вчисляючи і женщин. Цїль братства була, щоби в корчмах в своїм селї і в сусїдних селах не пити. З початку братство точно держалось приписів. Та щож, коли межи пшеницею мусить рости і куколь, от один і другий хотївши служити і Богови і чорту, почав з початку пити на сьмітю жидівским, щоби лиш не в корчмі, відтак в сїнях, а відтак вже і в самій корчмі, щоб арендар не фатиґував ся ему горівку до сїний або на сьмітя носити. Напившись добре, Жупанець мовби на другий сьвіт народив ся, починає сварню з другим, відтак бере ся до бійки, а вмотавшись свому противникови рукою у волося, мало що вже ему і на голові лишить, або вязвши колика із плота, частує ним добре свого приятеля, щоби той памятав, що то не аби який ґазда его бив. Ну і не дивниця, що в Жупаню були і такі, що кинулись і на свого начальника громади, частуючи его добре своїми штурханцями, а були і такі випадки, що чоловік з сокирою в руках вломлював ся до помешканя свого любого сусїда, щоби его трохи пострашити. Чи може читателї думають собі, що в Жупаню і жінки не відважні, та не уміють бити ся? Деж там, вхопити жінцї за колоду, та мужчинї голову розбити, то нїчого так великого, коби лиш не забити, (бо тогди і арендар вже не перепросить). Але нема що дуже тому всему дивувати ся, бо як то кажуть, „який пан такий крам" (які громадяни в селї, такі в нїм і порядки).

Дорога в селї, коли дощі спадуть, то віз аж по самі оси в болотї загрязне, о мостах же і містках в селї на дорозї то вже нема що і говорити, хиба трафить ся добрий місток або кусник дороги добрий, в селї десь там коло якогось урядника (як то в Жупаню кождого радного називають), або коло війта, та писаря, бож звістна річ, що всї люди не можуть однаково бідувати; так що ставши на такім містку можна знати, який ґазда коло него мешкає. Що в трупарни (в Жупаню) нема дверий і стола, то Жупанець відповість, на щож ту стола та дверий, умерлий чей сидїти не буде на столї, а хотяйби і сидїв, то утїкати вже певно не буде, щоби аж дверї до трупарнї справляти. Є в тім селї і арешт, але такий, якого і по більших містах бачити не можна, дерево спорохнїло, вікна повибивані, скілька дощок на кусники поломаних стремить ще на даху, що виглядає як яка шибениця.

Сказав би може може не один: От що то говорити про такі будинки як трупарня та арешт, в нас всї порядні люди то нї оден не сидїв в тім арештї і не буде, коби то инші будинки були в порядку. Добре булоб еще і так, але дивім ся на приходство в Жупаню. Старенько похилило ся, вікна по більшій части папером заслонені, дах трохи ґонтами, трохи соломою критий, мохом поріс, дїр в нїм як в решетї, тож дощ і сьніг дає ся добре мешканцям дому в знаки. Дах той вже хтобудь не позїше поправляти, бо боїть ся, що коли дах проломить ся, то майстер трісне собою на стрих, з відки через повалу не тяжко вже і до мешканя пароха проломити ся. Правда, зачали недавно бо вже 4 роки Жупанцї будувати нове приходство; зачали то правда — але не знати хто его скінчить, бо Жупанцям якось дуже тяжко его докінчувати, бо близше старе приходство ще не завалило ся. Мало що в лїпшім станї знаходить ся і решта приходских будинків... Давби Бог, щоби вже і Жупанцї, пробудившись з довгого просоня, стали людьми трудящими, дбалими, честними та мудрими, та поступали так щоби не бути посьміховиском для других людий.

З руских товариств.

На двох послїдних засїданях головного видїлу товариства „Просьвіта" дня 29 жовтня і 5 падолиста с. р. полагоджено окрім звичайних справ адмінїстрацийних отсї справи.

1. Ухвалено за місяць грудень с. р. видати книжочку „Про початки Козацтва", написану після В. Антоновича.

2. За місяцї март і цьвітень 1896 ухвалено друкувати преміовану з фундациї Вп. Стефана Дубравского працю п. Вол. Федоровича з области ветеринариї.

3. Принято до відомости справоздане делеґата з загальних зборів філїї в Перемишли.

4. Передано книжочку „О товаристві" до рецензиї.

5. Обдаровано книжочками читальні в Желдци і в Тустановичах.

6. Принято до відомости, що Вп. Іванна Дверовичева дарувала до музею товариства велику карту Росиї.

7. Принято 41 нових членів.

Перегляд полїтичний.

Руска депутация у Є. Вел. Цїсаря.

Є. Вел. Цїсар принимав вчера руску депутацию під проводом Є. Ексц. Впреосьв. Митрополита Сембратовича, котра складала Монарсї іменем руского народу подяку за основане руского духовного інститута в Римі. На промову Впреосьв. Митрополита відповів Є. Вел. Цїсар

чальника). Оба були добре узброєні. Бедуїни, бачите, то кочуючі Араби, що подібно як у нас цигани, волочать ся з місця на місце цїлими громадами. Коли де станутъ на якийсь час, то там зараз розставляють свої шатра і так за пів години стане бедуїньске село. Позаяк они не управляють землї, а жити прецї треба, то рабують, а з своєю добичею, особливо, коли она значна, втїкають далеко в пустиню, куди трудно й небезпечно за ними гнати ся.

Около полудня посїдали ми на конї і виїхали з Єрусалима. Дорога ішла попри так красно і любо положену Вифтанію. За три години приїхали ми до караванзериї (місця, де стає каравана на попас і де єсть вода); тут була турецка гостинниця. Ми позлазили там, попідвечіркували та напоїли конї. Відтак поїхали ми дальше і може за годину приїхали до тої гори, на котрій злий дух хотїв спокусити Ісуса Христа.

Околиця, котрою ми їхали, була страшна. Часом їхали понад саму пропасть; треба було, щоби кінь лиш трошки схибнув ся і разом з їздцем полетїв у пропасть, звідки би вже живцем не видобув ся. Коли ми вже минули ту страшну околицю, що як би сотворена для розбійників, приїхали ми до Єлисеєвого жерела. Від сего жерела до Єріхона ще година їзди. Коли Йорам, король ізраильский, Иосафат, король юдейский за король едомский воювали против Меси, короля Моабітів, не мало войско води. Тогди сказав Господь Бог устами пророка Єлисея: „Не будете видїти анї вітру, анї дощу, а отсе русло буде повне води і будете пити і ви і ваша челядь і ваша худоба". Та й так стало ся. Нараз бухнуло з під землї жерело, котрого добра вода пливе обильно аж до нинїшного дня та наводнює огороди в Єріхонї. Отсе жерело називає ся тому Єлисеєвим а по арабски Аін-султан. Звідси поїхали ми дальше і пізним вечером приїхали до Єріхона. Хоч всї ми були таки добре утомлені по такій їздї, а мимо того були ми при вечери і по нїй веселі.

Єріхон, по арабски Ер-Ріга, зване також давнїйше задля пальм яких тут росло богато і красних огородів, „містом пальми" або „огородом Божим". Єсть дуже старим містом, бо стояло вже і було укріплене мурами, заким ще жиди прийшли до Палестини, вийшовши з неволї египетскої. Коли Йосуа повів жидів за Йордан, здобув се місто по семидневній облозї та велїв вирізати всїх жителїв без вимки, навіть жінки і дїти та немічних старців; лишив при житю лиш одну жінку Регаб, бо она укрила у себе двох его глядатаїв, котрих він був вислав розглянути ся по краю і тим спасла їх від нехибної смерти. До Єріхону заходив часто Ісус Христос. Тут вилїчив він слїпого Вартимія, сина Тимеового, сказавши до него: **Иди, віра твоя спасе тя!** Тут вилїз був митник Закхей, чоловік малого росту на фіґове дерево, щоби побачити Спасителя, коли той переходив через місто.

Первістне місто, котре здобули Ізраилитяни, стояло під самими горами коло Єлисеєвого жерела; друге-ж місто, котре купив був Ірод Великий від египетскої королевої Клеопатри і украсив его палатами, стояло в полудневій сторонї долини Ель Келт. Там видко ще до нинї слїди старих мурів і водопроводів. Нинїшне місто стоїть вже на третім місци. В нїм суть дуже красні огороди, в котрих ростуть виноград, шафран, тростина цукрова, помаранчі, цитрини і т. д. Від часу, коли тут стали садити цукрову тростину, місто значно пішло в гору.

Не від ричи буде тут згадати ще про одну цїкаву ростину, що росте в охрестности Єріхона, близше до Мертвого моря. Єсть то т. зв. єріхоньска рожа. Перед кількома роками якийсь „промисловий" купець, бачу з Відня чи може з Німеччини, оголосив був в ґазетах, що продає такі рожі, котрі кождої пори, хоч би й серед зими розцвитають ся зараз, скоро їх вложити до води. Знайшли ся у нас люди, як звичайно, котрі тому повірили і спроваджували собі ті рожі та платили за них по півтора риньского за штуку. Яке-ж було їх здивоване, коли они замість рожі дістали якусь невеличку кульочку із самих галузок. То була не правдива рожа, але рожа єрихоньска. Єсть то ростина з того самого рода, що наш хрін. Она росте по сухих піскових долинах в Палестинї, Єгиптї та на побережу Малої Азиї, має малї листочки, цвите біло, а насїнє у неї подібне як у хрену. Рожа єріхоньска має то до себе, що коли відцвите і листє з неї відпаде, всї її галузки стулюють ся в круглу головку; коли-ж єї вложити у воду або держати у вохкім воздусї, то галузки натягають в себе воду і розкладають ся, в сухім же воздусї знову звивають ся в головку. Давнїйше уважано то за якесь чудо і приписувано сїй ростинї чудесну силу; нинї привозять єї хиба лиш на спомин люди, що їздили до Сьвятої Землї, ну, тай деякі мантії, щоби обдурити людий, котрі не знають, що то таке тота рожа єріхоньска.

Хата, в котрій ми мешкали, стояла серед прекрасного огорода. На помаранчевих і цитринових деревах, що росли в огородї, було множество доспілих овочів, а рівночасно і мно-

подякою за вирази вірної преданности руского народу, на котру Монарха може завсігди спустити ся. Є. Вел. Цісар висказав радість, що на бажане сьв. Огця міг знову щось для Русинів зробити і сподіває ся, що нове заведене принесе Русинам і їх церкві хосен. До послів Барвіньского і Вахнянина, котрі в депутациї брали участь, сказав Монарха, що ситуация парляментарна вияснить ся незадовго і палата буде могла заняти ся залагодженем своїх робіт.

Комісия для ревізиї реґуляміну Палати послів ухвалила установити постійний суд гоноровий, котрий би судив поступоване послів, оскорбляюче повагу і достоіньство парляменту. Над внесенями суду буде голосувати повна палата і референтом для сеї справи вибрано пос. Шаршмідта.

Сполучена німецка лївиця оголосила відозву, в котрій взиває людність міста Відня, щоби залишила всякі спори партийні і уникала непорозуміня з правительством, а вернула місту і собі автономію громадску, котра стала ся нині жертвою пустих амбіций. Відозву сю уважають за відозву виборчу.

З Константинополя доносять, що Порта змобілізувала доси 120 баталїонів піхоти, призначених для усмиреня ворохобні в збунтованих провінциях.

Fremdenblatt доносить, що в наслїдок інциятиви Австро-Угорщини настала межи кабінетами виміна гадок в справі спільного поступованя в труднїй ситуациї на Всходї. З Одеси знову доносять, що команданти кавкаскої армії і фльоти на Чорнім мори мають вже докладні інструкциї, що мають робити на случай потреби.

НОВИНКИ.

Львів дня 15 падолиста 1895

— **Відзначеня.** Є. В. Цісар надав президентови висшого суду краевого в Кракові Ігн. Зборовскому велику ленту ордера Франц Йосифа.

— **Іменованя.** Є. В. Цісар іменував радника краевого суду в Перемишли Фр. Сплавского президентом окружного суду в Перемишли; дальше іменував приватного доцента росийского університету в Одесї дра Мавр. Рудзкого надзвичайним професором математичної ґеофізики і метерольоґії на університеті в Кракові.

— **Є. В. Цїсар** приймив вчера на авдиенциї між иншими також Впреосьв. Митрополита Сильвестра Сембратовича і перемиского епископа Преосьв. Юліяна Пелеша.

— **Доповняючий вибір** одного члена ради повітової в Перемишли з групи більшої посїлости розписаний на день 19 грудня с. р.

— **Холєра** чим раз більше слабне і є надія, що в короткім часї вигасне. Дня 13 падолиста було недужих в лїченю з попередних днів 9, занедужала 1 особа, виздоровіли чотири, померла одна, а чотири лишили ся в лїченю. Тай оден случай занедужаня лучив ся в містї Ярославі, де доси не було холєри. Особа, що там занедужала, померла.

— **Огнї.** На фільварку Юсїлядлївка коло Кульпаркова під Львовом погоріли дня 7 с. м. дві стодоли зі збіжем. Посесор фільварку потерпів шкоди на 2.000 зр. Шкода була в части обезпечена.

— **Цукор подорожів.** В наслїдок змови фабрикантів цукру піднесли купці з нинїшним днем цїну цукру в „головах“ на 34 кр. за кільо, в дрібній продажи нерубаного цукру на 35 кр., а в кістках і мучці на 36 кр. Отже цукор подорожів майже о 2 кр. на кільоґрамі.

— **Страшний злочинець.** З Могили під Краковом доносять про таку пригоду. Глухонїмий Ігнатий Ямроз зірвав ся в ночи на 11 с. м. очевидячки в приступі божевільства і грубим колом убив 8-лїтну свою сестру Варвару, хоч она на колїнах благала его о дароване житя, відтак тяжко покалїчив матїр, другу сестру і 17-лїтного брата, котрий лиш утечею через вікно уратував собі житє. Злочинця привезено до Кракова, а оногди виїхала на місце злочину судово-лїкарска комісия.

— **Померла над гробом.** З Ниська пишуть, що в день лат. Всїх Сьвятих пішла на кладовище 15-лїтна дївчина Анеля Ґумцеля з Улянова, щоби помолити ся на гробі брата і прикрасити гріб вінцями. На другий день найдено єї на тім гробі мертвою. Мабуть померла зі зворушеня, бо перед тим не вказувала нїяких познак якої небудь недуги.

— **Нещастє на зелїзници.** З Реки доносять, що оногди в ночи вискочив з шин тягаровий поїзд між місцевостями Букарі і Мея. Зелїзничою прислугою заволодїв величезний страх, бо ніч була дуже темна, а всї лямпи в поїздї погасли. Двох зворотничих покалїчило смертельно, кілька ваґонів розбило ся на кусники. Стация Река вислала зараз на поміч ратунковий поїзд. Обох покалїчених відставлено до шпиталя, але лїкарі не мають надії удержати їх при житю.

— **Страшна пригода.** З Тарнобжеґа доносять: Селянка Варвара Диеь в Воли річицкій вийшовши з хати лишила двоє дїтий без нагляду, одну дволїтну, другу чотиролїтну. В хатї була також свиня, котра кинула ся на молодшу дитину і відгризла їй одну руку по локоть а від другої руки долоню. Мимо скорої лїкарскої помочи дитина померла в кілька годин.

— **Велика крадїж в ваґонї.** Оногди в ночи украдено однїй панї, що їхала з Франкфурта до Базилеї, мошонку, в котрій було 50.000 марок. Коли поїзд приїхав до Базилеї, арештовано безпроволочно цїлу службу від поїзду, котрим панї їхала, бо було підозріне, що крадежи міг допустити ся котрий з кондукторів. Однако ревізия всеї служби не принесла успіху, бо гроші не найшли ся, в наслїдок чого увязнених пущено на волю.

— **Привязанє зьвірини.** П. Рудольф Лястер у Львові продав перед кількома тижднями свого старого коня якомусь фірманови. Однако кінь забанував за давним житєм, утїк фірманови, вернув до стайнї Лястера і займив своє давне місце при жолобі.

— **Робітничі розрухи.** В фабрицї скла в Віґес під Візбаденом в Німеччинї працює тепер около 1.500 чужих робітників, переважно Чехів і Поляків. З причини, що ті робітники не хотїли нїколи належати до нїяких змов і вдоволяють ся мірною заплатою, то між ними а робітниками Нїмцями і населенем в Віґес панували від давна непорозуміня. Вкінци послїдного тиждня прийшло до розрухів. Коли робітники рано хотїли удати ся до костела в Віґес, напало на них тамошне населене і не хотїло їх впустити до середини. Також не позволено їм зайти до нїякої господи. В наслїдок того прийшло до кровавих бійок, в котрих робітники бороняч ся перед напастию, добули револьверів. З обох сторін богато осіб покалїчено. Прикликане войско завело лад і арештувало кількадесять напастників, але роз'ярене між обома спорячими сторонами все треває.

— **З товариства „Шкільна Поміч“ у Львові.** Зима за плечима! Бідні рускі дїточки трех народно-руских шкіл у Львові виглядають помочи від свого добродїйного товариства львівского, заосмотрюючого їх не лише в книжки, зошити і т. п. прибори до науки, але також в одїж і обув. Сердечні Добродії бідної молодежи шкільної і великодушні члени товариства „Шкільна поміч“ у Львові зачинають спішити з своїми щедрими датками. Так вже сими днями видїл сего товариств одержав жертви, які зложили деякі Вп. і Всч. Члени та Добродії, а именно: о. крил. Т. Пюрко у Львові 5 зр., др. Л. Коссак у Львові 3 зр., посол Юл. Романчук 2 зр., о. Евг. Гузар у Львові 2 зр., о. Василевский у Львові 3 зр., Хв. товариство обезпечень „Днїстер“ 50 зр., др. Корн. Чайковский з Бітлї 1·50 зр., пп.: Лев Герасимович з Камінки струм., Тит Ревакович з Підбужа і Тарас Коцюба зі Львова по 2 корони, а о. Мих. Форись з Волї гологірскої, о. Мих. Зубрицкий з Мшанця і п. Ів. Зарицкий зі Львова по 1 коронї. — Сим сердечним Добродїям рускої бідної молодежи шкільної складаємо прилюдно на сїм місци щирорускє спаси-Біг, — всїх же других приятелїв убогих школярчиків і школярок руских просимо о ласкаве надісланє своїх членьских вкладок і добровільних жертв. — Від видїлу товариства „Шкільна поміч“ у Львові.— *Алекс. Стефанович* голова; *Гр. Врецьона* касиер.

ТЕЛЕГРАМИ.

Неаполь 15 падолиста. Перша дивізия ескадри зложена з кораблїв „Умберто“, „Дорія“, „Стромболї“, „Етрурія“ і „Партенопе“ має сими днями під проводом віце-адмірала Аччіно відплисти на турецкі води.

Вроцлав 15 падолиста. Посла Лїбкнехта засуджено за оскорбу цїсаря в промові на зборах социялїстів у Вроцлаві на чотири місяцї вязницї.

жество пахучого білого цьвіту. Під деревами лежало повно доспілих овочів, а нікому й на гадку не приходило, щоби їх позбирати.

На другий день розбудив нас милий спів веселих пташків, що зібрали ся були в нашім огороді на концерт. Ми повставали, перейшли ся по містї та пішли на то місце, де стояла хата митника Закхея; тут ми помолили ся. Відтак вернули ми назад до гостинницї, поснїдали, посїдали на конї та поїхали до Мертвого моря. Там було вже повно путників, они сидїли або стояли на березї та призадумані споглядали то на море, то на его околицю.

На тім місци, де нинї Мертве море, стояли колись міста Содома і Гомора. Де они саме стояли, трудно нинї знати. В Содомі жив Лот. Сьвяте письмо старого завіта розповідає, що за великі гріхи мешканцїв тих міст спустив Господь Бог сірку і огонь з неба і спалив їх. Перед тим ще вивів ангел Божий з міста Лота, его жінку і дві доньки. Коли Лотова жінка проти заказу Божого оглянула ся позад себе на горіюче місто, стала за кару стовпом соли.

Як видимо, вже у сьвятім письмі старого завіта єсть бесїда про сірку та сіль в сторонах Мертвого моря. В полуднево-західній сторонї єсть ще й нинї гора, звана солоною, Джебель Усдум, а само море єсть також дуже солоне, бо вода в нїм має аж 21 процент соли в собі. Від того не можуть в тій водї жити нїякі звірята і тому зве ся се море Мертвим. Риби, що з Йордана попадуть ся в се море, зараз гинуть. Крім того вода в нїм ще й гірка. Я і купав ся в тім мори. Нема чого бояти ся, щоби чоловік утопив ся, хоч би й не умів плавати, бо вода від соли в нїй так густа, що не пускає чоловіка в спід, не дає сама ему потонути. Коли я вийшов з води, то на менї було повно соли і я мусів з неї обмити ся аж в ріцї Йорданї.

Мертве море єсть довге на 73 кільометри а по серединї широке на 17 кільометрів. Замітне то, що уровень его темно-синої води лежить о 394 метрів низше як уровень води в Середземнім мори. Та й цїла долина над Йорданом лежить низше як Середземне море. Єсть то одно однісеньке місце на земли, що лежить найнизше під уровенем води в морях. Та й глубінь в Мертвім мори, хоч не всюди однакова, а все таки доходить до 360 метрів. Виходить з того, що колись в дуже давних часах земля тут запала ся дуже глубоко і утворив ся мов би великий рів, по серединї котрого утворило ся велике озеро, зване нинї Мертвим морем. Щоби тут дїлала колись сила вульканїчна, того не можна сказати, бо того тут не видко. Гори на західнім березї суть крейдові і камінє в них переповнене асфальтом. Видко, що тут колись мусїло гнити множество риб і з них утворив ся рід олїю, котрий відтак збирає ся в розколинах між камінє, згуснув, ствердніїв і заміний ся на асфальт. Звідки-ж в тім мори взяла ся сіль? Річ зовсїм проста. Ріка Йордан несе сіль до того моря в досить значній скількости. З моря вода не може відпливати, але за то значно випаровує, а сіль в нїм лишає ся. Тим способом лишає ся в нїм чим раз більше соли і єсть річ певна, що вже нинї на днї его осїла спора верства соли. Рівночасно осїдає туть і ґіпс і можна длятого сказати, що колись по тисячах лїт будуть тут грубі поклади соли і ґіпсу.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.